

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osastoa soveltamalla annetut säädökset)

NEUVOSTON YHTEINEN KANTA

24 päivältä tammikuuta 2000,

Afganistanista

(2000/55/YUTP)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 15 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Afganistanin selkkaus on aiheuttanut suunnattomia kärsimyksiä Afganistanin väestölle ja on uhka alueen vakaudelle ja taloudelliselle kehitykselle.
- 2) Sodan aiheuttaman terrorismin ja laittomien huumausainneiden leviäminen aiheuttaa merkittävää vahinkoa sekä unionin jäsenvaltioille että laajemminkin.
- 3) Unioniin tulee jatkuvasti huomattavia pakolaismääriä sodan koettelemasta Afganistanista.
- 4) Unioni on päättänyt omaksua tehokkaan roolin pyrki-
myksissä taistelujen lopettamiseksi ja rauhan, vakauden
sekä kansainvälisen lain, mukaan lukien ihmisoikeudet,
kunnioittamisen palauttamiseksi Afganistanissa.
- 5) Unioni muistuttaa sotiville osapuolille, että niillä on
lopullinen vastuu poliittisen ratkaisun löytämisestä selk-
kaukseen siten, että Afganistaniin saadaan kestävä rauha
ja voidaan perustaa laajapohjainen edustuksellinen
hallitus.
- 6) Unioni katsoo olevan erityisen tärkeää, että kaikki maat,
joilla on vaikutusvaltaa osapuoliin, käyttäisivät sitä
tukeakseen rauhanpyrkimyksiä ja koordinoisivat toimin-
tansa tiukasti näiden pyrkimysten kanssa ja että aseiden,
ammusten ja muiden sotatarvikkeiden toimittaminen
Afganistanin ulkopuolelta taisteleville ryhmittymille sekä
ulkomaisen sotilashenkilöstön, puolisotilaallisen henki-
löstön ja salaisen palvelun henkilöstön asioihin sekaan-
tuminen lakkaisi.
- 7) Unioni pitää kansainvälisen lain ja ihmisoikeuksien,
mukaan lukien kaikkinaisten naisten syrjinnän poista-
mista koskevan yleissopimuksen noudattamista erittäin

tärkeänä ja tuomitsee jatkuvan sukupuoleen perustuvan
syrjinnän Afganistanissa.

- 8) Unioni on syvästi huolissaan viattomien siviilien joukko-
murhia ja pakkosiirtoja, sotavankien teloituksia, etnisin
perustein tapahtuvia vainoja ja teloituksia sekä afganista-
nilaisten maastamuuttajien pelottelua ja murhia koske-
vista raporteista.
- 9) Unioni on huolissaan myös Somalin laaksossa tapahtu-
nutta talojen ja satojen polttamista sekä maatalousinfra-
struktuurin tahallista tuhoamista koskevista raporteista.
- 10) Unioni on antanut 15 päivänä marraskuuta 1999
yhteisen kannan 1999/727/YUTP Talebania koskevista
rajoittavista toimenpiteistä ⁽¹⁾ 15 päivänä lokakuuta
1999 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuus-
neuvoston päätöslauselman 1267/99 täytäntöönpanemi-
seksi.
- 11) Tämän yhteisen kannan tarkoituksena on korvata
yhteinen kanta 99/73/YUTP 25 päivältä tammikuuta
1999 Afganistanista ⁽²⁾, joten jälkimmäinen olisi kumot-
tava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN YHTEISEN KANNAN:

1 artikla

Unionin tavoitteet Afganistanissa ovat:

- a) kestävän rauhan saavuttaminen Afganistanissa, ulkovaltojen
sekaantumisen lopettaminen ja Afganistanin sisäisen vuoro-
puhelun edistäminen erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien
keskeistä roolia tukemalla,
- b) koko alueen vakauden ja kehityksen edistäminen Afganis-
tanin rauhan avulla,
- c) kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksien
kunnioittamisen edistäminen, mukaan lukien naisten ja
lasten oikeudet,
- d) tehokkaan humanitaarisen avun toimittaminen ja sen
varmistaminen, että avun kansainvälinen koordinointi
mahdollistaa avun toimittamisen kansainvälisten humanitaa-
risten periaatteiden mukaisesti ja että tarpeet arvioidaan
puolueettomasti,

⁽¹⁾ EYVL L 294, 16.11.1999, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 23, 30.1.1999, s. 1.

- e) laittomien huumausaineiden ja terrorismin torjunnan tehostaminen,
- f) rauhan rakentamiseen tähtäävässä toiminnassa avustaminen, ja sen jälkeen kun kestävä rauhanjärjestely on saatu aikaan, myös maan jälleerakentamisessa avustaminen vuosia kestäneen sisällissodan jälkeen.

2 artikla

Tukeakseen Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanpyrkimyksiä, jotka on uudelleen vahvistettu 18 päivänä joulukuuta 1998 annetussa YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa 203 A ja B, unioni edelleen:

- a) tukee ja vahvistaa YK:n Afganistanin erityisyksikön (UNSM), myös sen siviiliasioiden yksikön, työtä,
- b) tukee YK:n pääsihteerin ja hänen Afganistanin-erityislähettiläänsä laajoja ponnisteluja ja erityisesti erityislähettilään toiminnan aloittamista uudelleen heti tilanteen salliessa,
- c) kehottaa muita maita, joilla on vaikutusvaltaa osapuoliin, käyttämään sitä rakentavasti YK:n rauhanpyrkimysten tukemiseksi ja koordinoimaan toimintansa tiiviisti näiden pyrkimysten kanssa,
- d) vetoaa sotiviin osapuoliin, jotta ne noudattaisivat veloitteita, jotka on esitetty molempien osapuolten 20 päivänä heinäkuuta 1999 allekirjoittamassa, Afganistanin selkkauksen rauhanomaisen ratkaisun perusperiaatteita koskevassa Taškentin julkilausumassa,
- e) vaatii Talebanilta sitoumusta panna täytäntöön YK:n kanssa tekemänsä sopimukset YK:n henkilökunnan turvallisuudesta,
- f) ottaa huomioon YK:n valtakirjakomitean raportin Afganistanin edustuksesta Yhdistyneissä Kansakunnissa,
- g) pitää voimassa yhteisessä kannassaan 96/746/YUTP⁽¹⁾ julistetun Afganistania koskevan aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden vientisaarron ja kehottaa muita maita omaksumaan samanlaisen pidättyvän politiikan,
- h) kehottaa maita, joita asia koskee, lopettamaan sotilashenkilöstönsä, puolisotilaallisen henkilöstönsä ja salaisen palvelun henkilöstönsä toiminnan Afganistanissa sekä lopettamaan kaiken muun Afganistanin selkkauksen osapuolille annetun sotilaallisen tuen, mukaan luettuna niiden oman alueen käyttö tällaisiin tarkoituksiin.

Unioni myös:

- i) pitää edelleen yhteyttä Afganistanin osapuoliin ja merkittävien henkilöihin tähdentääkseen, että jatkuva taistelu on hyödytöntä ja että sen humanitaariset seuraukset ovat vakavia eikä niitä voida hyväksyä, sekä vaatiakseen välittömän aselevon solmimista ja neuvottelujen käynnistämistä YK:n alaisuudessa poliittisesta ratkaisusta, johon sisältyy täysin edustuksellisen, laajapohjaisen hallituksen luominen,

⁽¹⁾ EYVL L 342, 31.12.1996, s. 1.

- j) seuraa tiiviisti ja kannustaa vaikutusvaltaisten afganistanilaisten henkilöiden ja järjestöjen, kuten niin kutsutun Frankfurtin prosessin ja Roomasta hoidetun, entisen hallitsijan Zahir Šahin Loya Jirga -prosessin pyrkimyksiä Afganistanin sisäisen vuoropuhelun edistämiseksi,
- k) painostaa edelleen kaikkia niitä maita, joilla on vaikutusvaltaa Afganistanissa, ja korostaa, että unioni pitää tärkeänä, että selkkaus ratkaistaan pikaisesti YK:n johdolla, ja kehottaa kyseisiä maita tukemaan YK:ta kaikin mahdollisin tavoin.

3 artikla

Ihmisoikeuksien, perusvapauksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamista edistääkseen unioni:

- a) kehottaa kaikkia osapuolia tunnustamaan, suojelemaan ja edistämään kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, mukaan lukien yksilön oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen, sekä noudattamaan YK:n ihmisoikeuksien julistusta, jonka Afganistan on hyväksynyt,
- b) kehottaa afganistanilaisia ryhmittymiä lopettamaan syrjivän politiikan ja tunnustamaan, suojelemaan ja edistämään miesten ja naisten yhtäläisiä oikeuksia ja ihmisarvoa, mukaan lukien pääsy koulutukseen ja terveyspalvelujen piiriin, työ, henkilökohtainen turvallisuus ja oikeus olla joutumatta uhkailun ja häirinnän kohteeksi, sekä tähdentää syrjivän politiikan kielteisiä vaikutuksia avun tehokkaan toimittamisen kannalta,
- c) tukee YK:n pääsihteerin ehdotuksia lähettää pikaisesti UNSMA:n siviiliasioiden yksikön ihmisoikeussiviilitarkkailijoita Afganistaniin,
- d) kiinnittää erityistä huomiota ihmisoikeusnäkökulmaan koordinoitaessa kansainvälistä apua Afganistaniin,
- e) tukee Afganistanin avustusohjelmia, joissa otetaan huomioon sukupuolikiysymykset, ja joilla pyritään aktiivisesti edistämään sekä miesten että naisten yhtäläistä osallistumista sekä edistetään rauhaa ja ihmisoikeuksia,
- f) kehottaa kaikkia ryhmittymiä kunnioittamaan ja suojelemaan Afganistanin kulttuuriperintöä.

4 artikla

Afganistanin kärsivää siviiliväestöä auttaakseen unioni:

- a) jatkaa humanitaarisen avun toimittamista Afganistaniin, mikäli olosuhteet sallivat sen,
- b) kehottaa taistelevia ryhmittymiä varmistamaan liikkumisvapauden sekä kansallisen ja kansainvälisen humanitaarisen henkilöstön vapaan ja turvallisen pääsyn kaikkien avun tarpeessa olevien luo ilman sukupuoleen, rotuun, uskontoon tai kansallisuuteen perustuvia rajoituksia sekä tekemään täysimääräisesti ja vilpittömästi yhteistyötä humanitaaristen järjestöjen kanssa Afganistanin kansan humanitaarisiin tarpeisiin vastaamiseksi,

- c) tukee edelleen kansallisia ja kansainvälisiä miinojen käyttöä vastustavia toimia tärkeänä edellytyksenä kestäväälle kehitykselle,
- d) kehottaa taistelevia ryhmittymiä olemaan asettamatta lisää maamiinoja ja korostaa, että noudatetun politiikan mukaisesti varoja ei myönnetä miinanraivaukseen alueilla, joilla miinojen asettaminen jatkuu,
- e) parantaa avun tehokkuutta tiivistämällä kansainvälisten avunantajien koordinoitua työskentelemällä erityisesti Afganistanin avunantajien tukiryhmän ja Afganistanin ohjelmointielimen kautta,
- f) varmistaa, että YK:n rauhanpyrkimykset ja avustustyö sovitaan yhteen ja että ne täydentävät toisiaan sillä tavoin kuin kansainväliselle avunantajayhteisölle ja YK:n järjestöille yhteisissä strategisissa puitteissa on esitelty,
- g) varmistaa, että sen apu toimitetaan kansainvälisen avunantajayhteisön ja YK:n järjestöjen hyväksymän yhteisten strategisten puitteiden mukaisesti ja että se tällä tavoin edistää tehokkaamman yhteisen ohjelmoinnin täytäntöönpanoa Afganistanissa.

5 artikla

Huumausaineiden torjuntaa edistääkseen unioni:

- a) käyttää hyväkseen yhteyksiään ryhmittymiin ja niihin maihin, joilla on vaikutusvaltaa niihin, korostaakseen unionin huolestuneisuutta Afganistanin huumausaineiden laittoman tuotannon ja kaupan voimakkaasta kasvusta, joka uhkaa alueellista vakautta ja vahingoittaa Afganistanin, sen naapurivaltioiden ja muiden valtioiden väestön terveyttä ja hyvinvointia, ja korostaakseen, että unioni ottaa huumevalvonnan tavoitteet huomioon päättäessään kehitysavun antamisesta Afganistanin jälleenrakentamiseen sen jälkeen, kun pysyvä rauhanratkaisu on saatu aikaan,
- b) kehottaa avustusjärjestöjä kiinnittämään huomiota huumevalvonnan tavoitteisiin hankkeiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa ottamalla huomioon hankkeiden vaikutukset huumausaineiden viljelyyn, tuotantoon, laittomaan kauppaan ja väärinkäyttöön,
- c) tukee kestäväää vaihtoehtoista kehitystä tärkeänä osana tasapainoista ja kattavaa huumevalvonnan strategiaa. Vaihtoehtoiset kehitysohjelmat olisi mukautettava Afganistanin erityisiin olosuhteisiin, niissä olisi kunnioitettava ihmisoikeuksia ja otettava huomioon sukupuolikysymykset, jotta naiset ja miehet voivat osallistua kehitysprosessiin tasapuolisesti. Näitä ohjelmia on täydennettävä täytäntöönpanotomilla,
- d) tukee kaikkia johdonmukaisia pyrkimyksiä, myös Yhdistyneiden Kansakuntien huumevalvontaohjelman (UNDCP) puitteissa toteutettuja toimia, huumausaineiden tuotannon,

laittoman kaupan ja väärinkäytön vähentämiseksi merkittävästi Afganistanissa ja toteaa olevan tärkeää, että yhteisön hankkeet unionin Keski-Aasian huumausainealoitteen tukemiseksi pannaan pikaisesti täytäntöön.

6 artikla

Unioni tuomitsee terrorismin sen kaikissa muodoissa riippumatta siitä, milloin ja missä sitä esiintyy. Terrorismin vastaista toimintaa edistääkseen unioni:

- a) pyytää, että afganistanilaiset osapuolet pidättäytyvät rahoittamisesta, kouluttamisesta tai suojelemisesta terroristijärjestöjä tai tukemasta terroristitoimia muulla tavoin,
- b) kehottaa kaikkia Afganistanin viranomaisia sulkemaan Afganistanin alueella sijaitsevat ulkomaalaisten terroristien koulutusleirit ja toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että terroristitekojen tekijät saadaan oikeuden eteen.
- c) kehottaa Talebania noudattamaan täydellisesti ja viipymättä 15 päivänä lokakuuta 1999 annettua Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1267/99. Lain valvonta- ja täytäntöönpanotoimet ovat välttämätön täydennys tällaisille ohjelmille.

7 artikla

Neuvosto panee merkille, että komissio aikoo tukea tämän yhteisen kannan tavoitteiden saavuttamista ja painopisteiden toteuttamista tarvittaessa asiaa koskevin yhteisön toimenpitein.

8 artikla

Yhteinen kanta 99/73/YUTP kumotaan.

9 artikla

Tämä yhteinen kanta tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sitä tarkastellaan uudelleen viimeistään kahdentoista kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.

10 artikla

Tämä yhteinen kanta julkaistaan virallisessa lehdessä.

Tehty Brysselissä 24 päivänä tammikuuta 2000.

Neuvoston puolesta

J. GAMA

Puheenjohtaja